

ՀԱՅԿԱՅԻՆ
ԿՈՄՍՈՒՅԻՆ

ԳՆԱԿՆԵՐ

1927

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. სურათი	1
2. პირველი მაისი—ლექსი—ზაქრო ხარშილადის	2
3. პირველი მაისი—ე. პოლუმორდენოვის	3
4. პირველი მაისი—ლექსი—დ. ელიოზიშვილის	11
5. ალექსის სიზმარი—ნ. კეცხოველისა	12
6. პირველი მაისი—ლექსი—რევაზ გაბიჩეძის	19
7. ყოჩალი ტიტუკო—ს. ერთაწმინდელის	20
8. ბავშთა საერთაშორისო კვირეული—შანისა	22
9. გაზაფხული—ლექსი—ნიკანდრო ბ.	24
10. ტინგ-პინგ და ძალიან შავი კატა—Ne-ის	25
1. ბავშთა შემოკმედემა: 1. მუშის სიმღერა პირველ მაისზე—ა. გოცი- რიძის, 2. პიონერები—გ. ჩიქვილადის, 3. გაზაფხული, 4. გაზაფხული ნ. ბახტაძის, 5. გაზაფხული—გ. ჯაბუშაურის, 6. მერცხლების სასა- მართლო—ა. ძიძიგურის, 7. ესკიმოსების ცხოვრებიდან—შოთა ბალა- შვილის.	31—32
ამოცანები წუწუწუმებზე და თამაშობანი—ყდაზე.	

თ ა შ ა უ ლ გ ა.

რიკშების გაზიჟვა.

შოთაშენი ორ ჯგუფად იყოფიან: რიკშები¹⁾ და მხედრები. დგებიან ასე: რიკშა, მერე მხედარი, რიკშა, მერე ისევ მხედარი. ასე ყველანი დამწყრივდებიან ისე, რომ თვითელმა რიკშამ თამაშის გათავებამდე ორი ნაბიჯით წინ უნდა ირბინოს მხედრებზე. შუაში დგას წინამძღოლი ამ ორი პარტიისა და განკარგულებას იძლევა. წინამძღოლის განკარგულებით მწყრივი იწყებს სიარულს ოთახის გარშემო, ჯერ ნელი ნაბიჯით, მერე კი თანდათან უმატებენ ნაბიჯს და რბენაზე გადადიან. ამ დროს ის მის განკარგულება: „გაფიცვა“. რიკშები გაექცევიან თავიანთ მხედრებს, მხედრები დასდევენ და ცდილობენ დაიჭირონ რიკშები. ვინც ორ წუთში ვერ დაიჭერს თავის რიკშას, თვითონ ის ხდება რიკშად.

„ნაკადულის“ და „პიონერის“ რედაქცია გადავიდა რუსთაველის გამზირზე. № 23, სახელგამში. ელმენი—23—16

¹⁾ ჩინეთში ცხენის მაგდორ ამდაიანები აბიან ვტლში და მათ „რიკშას“ ეძახიან.

მე-XXIII წ. | № 5 | მაისი | 1927 წ.

განათლების სახალხო კომისარიატის სოც. აღზრდის მთავარმმართველობის და
საქ. ა. ლ. კომკავშ. ცენტრ. კომიტ. ფურნალი ბავშვებისათვის.

F 1929

გასაფხულის აისი
კოსტა, სასურველია,
ეს ზირველი მანის
რარივ საუვარელია!
ღამაში გასაფხული
უცხო, მრავალფერია,
ფერადებით შექეული,
ნაზი, მშვენიერია!
მრომის არის დღეობა,
ვეაკილებით მორთული,
მივ მუშების მხნეობა
მუდამ არის ჩართული.
მტკიცედ დარაზმულები
მოვისხართ ძღვრითა,
ღამაზად მორთულები
შერეული ფერითა.
გეგებებით ღხენითა

ზაწიების ღამქარი,
სიხარულის ფრენითა
თქვენთან მოკვირუნს ქარი.
მოკიძღვრით ტებილადა
ერთად თავმოურილები,
თქვენსკენ მოვალთ მწერივადა
მშრომელ ხალხის შვილები.
მანიაა ზირველი,
დიდი დღესასწაული,
ვეკლასთვის სასურველი,
ძვირფასი სამკაული!
გასაფხულის აისი
უცხო, სასურველია,
და ზირველი მანის
ვეკლას საუვარელია.

ზაქრო ხარშილაძე.

ვერ დავა არ კათენებულიყო, და ჰატარა ვანო კი უკვე
 ტანსაცმელს იცვამდა, გულში რაღაცის წყურვილი უქლერდა
 და სწრაფად, შეუჩერებლად ამოდრავებდა ხელებს. ტანთ ჩაიცვა,
 ფანჯრის დარბაზები გაძლო, და სინათლე ვახარებული ბავში-
 ვით შემოიჭრა ოთახში, წინ შემოუძღვა მზის ბრჭყვიანა
 სხივები.

აღარაფერს არ დაუცადა. ჩუმად გაძლო კარი და კარით
 გაეზრდა.

ქუჩები ცარიელი იყო. იშვიათად თუ გამოჩნდებოდა ვინმე.
 მიხვდა, რომ ძლიერ ადრე გამოვიდა სახლიდან და გადა-
 სწუვიტა ამხანაგთან მისულიყო, რომ მასთან ერთად გაეტა-
 რებია დღევანდელი დღე.

აი, მიიბრინა კიდევ მის ბინასთან. ფანჯარას მიუახლოვ-
 და და წკრილა სმით დაიძახა:

— სანდრო!..

— გამარჯობა, გამარჯობა!.. ხელის ქნევით და მოღიმა-
 რე სახით უძახუხა ფანჯარაში კადმოდგარმა სანდრომ.

ვანო ოთახში შეივანეს. სანდრომ უცხად ჩაიცვა.

მშობლებმა ორთავეს საუზმე კადმოუღებეს და თვითონაც
 მიუხსდენ მაგიდას.

სანდრო და ვანო ისხდენ სუფრასთან და ჩურჩულებდენ:

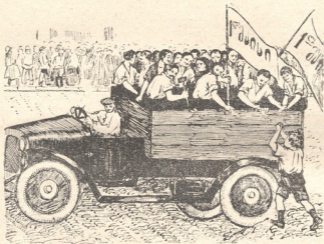
— იცი, ვანო, ჩვენთან ერთად დედ-მამაც წამოვა. თანაც,
 ვიცი, ქეთოსაც წამოივანენ. მე კი სრულებითაც არ მინდა,

რომ ვიარო მათთან სელისელსაკიდებული და ჩემს ნებაზე არ
გავეინაზვარდო.

— მეც აგრე ვფიქრობ. ჩვენ უსათუოდ ცალკე უნდა წავიდეთ.

— მამ უნდა გავინაზვართ აქედან, თორემ, სულერთია, არ
გაგვიშეუებენ.

მართლაც, ათიადე წუთის შემდეგ მიატოვეს ოთახი და
რუსთაველის ქუჩისაკენ გაქანდნენ.

მე თქვენთან მივინდა, — ათროლოლებული ზმით უპასუხა ვანო.

ახლადგადუიებული ქალაქის ფუსფუსი აქ უფრო მკა-
ფიოდ გაისმა. ამ დროს მათ მოესმათ შორით გუგუნნი და სან-
დროს და ვანოს თვალწინ გამოქროლდა უსარმაზარი ავტო-
მობილი. მიკ ისხდნენ ლურჯ სალათებში ვაჟები და ქალები,
სელში ეჭირათ დიდრონი ჩაქუჩები და სისარულით სავსე სი-
მღერასს გაჭკიოდნენ.

ზირველმა სანასალობამ მათი გული ღხენით აავსო. გაქრო-
ლებულ ავტომობილს სახეზე დიმილშერჩენილებმა გააყოღვეს
თვალი. ისინი მხად იყვნენ ჩივილით და უიჟინით დანდევნე-

ბოდუნ უკან, რომ სიმღერის ხმა არ შეწყვეტილიყო, რომ სულ ეცქირათ შივ მყოფთათვის.

— დაიცა, ვანო, ჯერ სად არის, კიდევ ბევრი გამოივლის, კიდევ უნახავთ! — უცნაური გრძობით შეპურობილმა უთხრა სანდრომ და, როგორც ნამდვილმა ამხანაგმა, მხარზე რამდენჯერმე ხელი დაბარტვა.

რა ლამაზად ანთია, — გაკვირვებით გაიძახოდა ვანო.

მართლაც, ვერც კი მოახსრო სანდრომ სიტყვის დამთავრება, რომ ისევ გაისმა შორი გუგუნი.

მოგრილდა მორე ავტობობილი. მკლავებით მხრებზე გადახვეულნი სდგანან სედ ვაჟები და ქალები: გულზე წითელი, თავისუფლების და სისხარულის გამომხატველი „ბანტები“ აქვთ და ვეელანი ერთხმად, სმაძლდა გაიძახიან:

„პირველი მისი!
 მარადი სინარული!
 მშრომელთა სუნთქვის
 და ძკერდების კავშირი.
 სიცოცხლე წინსვლით და
 მუდამ კამარჯვებით,
 სიცოცხლე ახალი
 ცხოვრების შენებით!“..

ავტომობილი შენერდა თეთრ უზარმაზარ შენობასთან. ეს არის მუშათა სასახლე. ავტომობილზე ფრიალებს წითელი დროშა, წითელი დროშა ფრიალებს სასახლეზეც, და ავტომობილიც არ სწევეტს გუგუნს, არ სწედება შიგ მდგომთა სიტყვაც. და ეს სანახაობა მთლიანად იზურობს სანდროს და ვანოს. მათ იზიდავს ეს ხმები, თითქოს ეძახის თავისკენ.

უცბად ვანომ მჯჯაში სელი ჩასჭიდა სანდროს და გადაიბინა ქუჩა. მივიდა ავტომობილთან, შედგა საფეხურზე ფეხი და თავისი წვრილი ბავშური ხმით რაღაცას ეუბნება, მაგრამ მათ მახლში იკარგება მისი სუსტი ხმა და უნახუოდ რჩება.

აი შესწევიტეს სიტყვა. ამოისუნთქეს ღრმად და გულიანად. შენიშნეს ვანო, რომელიც მათ მისწერებოდა.

— რა გინდა, რა?.. ეკითხებოდენ ისინი და თანაც მხიარულ სახეზე ღიმილს ჭნატავდენ.

— მე თქვენთან მინდა. მანდ, დროშასთან, მაკ ხმებში. აი, ესეც ჩემი ამხანაგია, მასაც აქ უნდა ეოფნა. მოვალთ მანდ, ჭა?— ათრთოლებული და თითქოს გაბედული ხმით უნახუნა ვანომ. ამ ხმაში გაიხმოდა აღტაცებაც, ვედრებაც, წუწურვილიც და გულიანტევილიც.

მაშინვე მოჭკიდეს სელი და ორივე ავტომობილში ჩასვეს. ძკერდზე წითელი „ბანტები“ გაუკეთეს. მათ სინარულს სასლვარი არა ჭქონდა.

ამ დროს გამოხსნდა შორიდან მოძველები ხალხი. ქალი, კაცი, ახალგაზრდა თუ მოხუცი—შვერთებული წვებებით მოდიოდნენ. მათ ტუჩებსე ჰკრთოდა ღიმილი, თვალებში კი სინარულის ნაწერწკლები.

სანდრო და ვანო ავტომობილიდან ვეკლავფერს გარკვევით ხედავდნენ, ვეკლავფერი მათ წინ მიდიოდა.

ხალხის ულვეი წვებები მიდიოდა. ვანოსა სასულე მუსიკის სმაც და მათ წინ ღამაზად ჩამწვრივებულმა ჩაიარა ცხენოსანთა რაზმმა.

მერე აუკუზუნდა მათი ავტომობილიც და მძიმედ გასწია წინ. მთელი ქალაქი შემოიარეს. მათ ნახეს ვეკლავფერი. იდეინად გაიტაცა სამაისო სინარულმა ისინი, რომ არ აგონდებოდათ არც სიმძილი, არც წუურვილი.

მაგრამ შუადღე რომ გადავიდა, ორთავეს მოაკონდათ მშობლები და სახლიდან გამოზარვა. კულში რაღაც წუხილი შეეპარათ. იცოდნენ, რომ ძებნას დაუწყებდნენ და ძებნის დროს, ვინ იცის, რას არ გაიფიქრებდნენ მათზე.

— სანდრო!..

— რა იყო?..

— იცი, მე აქ აღარ შემიძლია დარჩენა.

— რატომ?..

— ალბათ დედა შექებს. იმას დაკარგული ვეკონები. მე უნდა წავიდე.

— სოა, მეც უნდა წავიდე, არც მე შემიძლია დარჩენა.

— აი, გახერდებო თუ არა, მაშინვე გადავსტოვ. კარგი?..

— კარგი!..

კადანწვეიტეს ორივემ და კლოდენ ავტომობილის გახერვებს, რომ შინ წასულიყვნენ.

მათ წინ კი სღვასავით ირეოდა ხალხი. აღამიანის თავები, როკორც სვირთები, ისე მოძრაობდნენ და მათი სძებიც შეუწვევტილიც ისმოდა.

აქ ავტომობილი შეხერდა. იქვე მასლობლად მუორე ავტომობილიდან ვიღაც სიტყვას ამბობდა. ხალხი სმენად გადაიქცა. შემდეგ კი, როდესაც დაამთავრა, წამოიძაღუნ ისევ და დაიძრა წუებები.

— სანდრო, აბა ახლა დრო არის. უნდა გადავხტეთ.

— კარგი, ჩახტი შენ და მეც მოკვები, — უძასუსა სანდრომ და სელითაც ანიშნა ჩამსტარიყო.

ვანო მიუხალოვდა ავტომობილის მოაჯირს. ერთსელ კიდევ დაისედა მკერდზე, სადაც ეკულებოდა წითელი ბანტი და გადასედა ხალხს, რომ უკანასკნელად დაენახებოდა თავისი თავი მთოვის და ჩახტომა დააბირა, მაგრამ ამ დროს ხალხში შენიშნა ნაცნობი სხე.

— მამა, მამა! — მამაღლა წამოიძახა ვანომ.

მამამ გაიკონა შეილის ხმა. აისედა მღლა. გაუკვირდა მისი დანახვა.

— აქ რა კინდა, ბიჭო! მარტო რათა ხარ?..

— მარტო არა ვარ, აი, ამხანაგი შეგეს თან, — უძასუსა ვანომ და სანდროს მჯახში სელი ჩასჭიდა, გამოსწია, რომ დაენახებინა მამისთვის იგი.

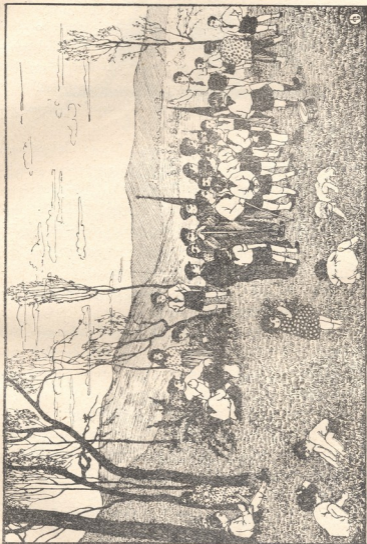
ვანო შიგ სანეში შესცინოდა მამას, გულში კი ფიქრობდა: „აი, სომ სედავ, რა გვაქვს გულზე, სედავ, რა უოჩაღები ვართ, როგორ გვიუფანს მამისი!“..

მამამისს გახერება არ შეეძლო. მან ჩაიარა სსეებთან ერთად. ვანომ თვალი ააღუნა მამას, შემდეგ კი მარჯად ისეუბა და კადმოხტა ავტომობილიდან. მას მიჭევა სანდროც.

როგორც იყო, არეულ ხალხში გზა გაიკვლიეს და სტომით და სიხარულით გაიქცნენ შინისაკენ.

„რა კარგია მამისი“, — ფიქრობდენ გულში: ეველას ერთმანეთი უკვარს, ეველას უხარია, ეველა ზეიმობს.

ვანოს და სანდროს დღეს ეველაფერი ახარებდა, — მსუც, მისი სსიუებიც, ხალხიც; მთო გულში ჩამდგილი გასაფსული იყო.

სამშენებლო სამუშაოები

მიიღებინეს შინ. დაუხვდათ დედა მწუხარე, დარდიანი.

— დედა, ნუ გამოჯავრდები, მე არ დავკარგულვარ, მე ძინდობა ზირველი ძაისის ნახვა და ვნახე კიდევ. აი, ხომ ხედავ, მე და სანდროც ამითი დაკვასახუქრეს, — შინ მისვლის-თანავე მიასწარა ვანომ დედას და თვალებში ჩაძმტვრდა, თითქოს სურდა გაეგო, აზირებდა თუ არა ის გაჯავრებას.

დედა შვილის ნახვამ გაასწარა და მას აღარ შეეძლო გაჯავრებულიყო.

საღამოსე ვანო დედასთან ერთად წავიდა სასეირნოდ. მადლიდან უღრუბლო ცა ბრჭყვიალა ვარსკვლავებით დასცქეროდა ტფილისის ქუჩებს. დღეს ტფილისის ქუჩებიც არახვეულებრივად იყო განათებული. ვანო ხედავდა, რომ ამართულ სვეტებსე ვარსკვლავებსე უფრო მძლავრად ანათებდა ელნათურები. მისი შუქისაგან საღამო დღეს მოჭკავდა და უკვირდა თუ რატომ აქამდე არ იყო ასეთი სინათლე.

— დედა, რა ღამაზად ანთია, რამოდენა ელნათურებია, — გაკვირვებით გაიმანოდა ვანო.

— დღეიდან სულ ასე იქნება. ეს საჭესის სინათლეა. ხომ იცი, დღეს რომ ზირველი ძაისია. ეს დღე მშრომელების კავშირის დღეა. აი, საჭესიც მათ ააშენეს. ისინი აღამაზებენ, ანათებენ ტფილისს.

უსძინდა ვანო დედას და გულში კი ფიქრობდა:

— რა კარგია ზირველი ძაისი, რა კარგია საჭესი, მშრომელთა დღე. ოჲ, ნეტავი მეც დიდი ვიყო, რომ ვიძროძო, რომ ასეთი ბრჭყვიალა რამეები გავაკეთო, მთელი, მთელი ქვეყანა გავანათო!..

ელიზბარ პოლუმორდვინოვი.

პირველი მაისი

ცამ თვალები გახსილა,
რა საამო აისია!

იცით, რატომ, უმაწვილებო?
დღეს ჰირველი მაისია!...

შე ბრწუნვალე სსიგებს ჰეზავნის,
თავსე აურქევეს არემარეს;
ახარებს და ახმატებილებს
ზროდეტართ და კლესთა მხარეს!

შესეთ ქუხებს ქალაქებში
და სოფლებში ვიწრო გზებსა,—
ერთი, ორი... რიგში დგანან
ვანო, ჰეტრე, ნინა, ბესა!

წინ მიდიან!... წითელ დროშებს
მზისა სსივი თავს ევლებს;
მშრომელ ხალხის სიმღერის ხმა
ძიულ მსოფლიოს ეუინება.

ცამ თვალები გახსილა,
რა საამო აისია!

იცით, რატომ, უმაწვილებო?
— დღეს ჰირველი მაისია!...

ალექსის სიზმარი.

ალექსი სამკვდლოდან ბრუნდება. სახნის-საკვეთი ჭკონდა მკვდელთან განსაკუთრებლად და, აი, ახლა უკვე მარაგსაზე და-
მდგარი მოდის შინისკენ და მოიძღვრის.

შორს, მინდვრიდან, მოისმის ოროველა. ახლა რა წერია-
ლანა და შიარული! შემოდგომის ოროველას კი არ ჭკავს, სვე-
დითა და კაემით სავსე რომ მოისმის სოფელში.

ცაში ტოროლა აჭრილა, ქურტულებს და შხის სსიეებით
სავსე ჭაერში ბანაობს.

გული რაღაც უცნაური სინარულითაა სავსე. ასე იცის
აღრუელმა გასაფსულმა. ალექსიმაც მარაგსას გადაუხვია, ბი-
ლიეს გაჭევა, ტყე-ტყე რომ მიდიოდა. ასე უფრო მოკლებ,
ზირდანირ გადასჭრის. სხვა არა იყოს რა, ტყეში გუთნის სა-
ხრეს მოსჭრის. დღეს რომ მათი გუთანაც მინდორშია და თვი-
თონაც მესრეა!

ტყვეს გაფოთილიყო, კვირტებიდან მწვანე ფოთლები სა-
ბურად გადაშლილიყო, მაგრამ ეტობოდათ კი, რომ ვერ მთელ
ძალაში არ შესულიყვნენ, ოღნავი სიმკრთაღლე და სინასე ემ-
სნეოდათ. მუსას ძველი ფოთოლი ვერ არც-კი ჩამოსცვენოდა,
ახალი მხოლოდ ახლა იღვიძებდა და იმ ტოტსე, სადაც ახა-
ლი გაშლილიყო, ძველი ჩამოსცვენოდა. რცხილა კი უფრო
თანაბრად იმოსებოდა სასაფსულო ტანისამოსით. შხის გულსე
მდგარი წიფელი ახუჭუჭებუდიყო, სრდილში მდგარი კი ქო-
სად იღვა, მხოლოდ კვირტები კი დაჭებოდა, გასრდოდა. თე-

ღასაც გამოეტანა ფოთოლი, მაგრამ მას დაუვაკილებაც მოე-
 სწრო, შხიან ტოტებსე ჰატარა, ერთიანი ნაყოფი ჯარვიით
 მესეოდა, შესორსლოდა... სრდილიანში კი ჰაწაწა მოწითალო
 კვაკილები უამრავ საუურესავით მესეოდა მის ტოტებს...

— ერთი უუურე, რა აბბავი აქ ამ თელას და! — გაიკვირა
 აღუქსიმ.

მუნის წვერიდან შხეწვია ჩამოსცვიოდა: „შხეწვი... შხეწვი“,
 კოდალა დაძალ წიფელასე სუროსავით გაბმით აკაკუნებდა,
 ტვის სიდრმიდან კი კუკულმა გამოსძახა: „თესე, კაფე...“

— კძლიე, კძლიე... — გასძახა აღუქ-
 სიმ და მოავონდა, რომ სახლიდან ჰურ-
 უჭმელი არ გამოვიდა. უსმოსე რომ
 გაგონა კუკულის ძახილი, ეწინე-
 ბოდა...

უფრო გამსიარულდა და ირგელიე
 მკვირცხლად მიავლა-მოავლო თვალი...

მუნდი ვვითლად აუკავებულიეო,
 თხილს გრძელი საუურეები ნიავის ოდ-
 ნავ შემობერებასედაც კი ძირსა სცვიოდა,
 დაუკვაკილა...

აკურ თვალი მოჭკრა შოლტივით
 ამოსიდულ იფს.

— კაი სასრება სწორედ!.. — გამოიძ-
 რო ქაძრიდან ცული და ძირიანად ამოსჭრა. ერთი მოსჭრა,
 მეორე. ცულის ჰირის გაკება მოინდომა და ჩამოუსვა თეთრ-
 ტანა წიფელს, იფს, მუნას, ეკელას კრილობა დაამწნია, საი-
 დანაც სეებმა ცრემლები გადმოღვარეს.

— ეს რაღა კაცია! — გაიკვირა აღუქსიმ, თვალი რომ მო-
 ჭკრა ვიდაც უცხო კაცს, რომელსაც ხელში ეჭირა გვიძრა, ხის
 ტოტები, ბალახები და ქაღალდში ალაკებდა.

ჯონჯოლი.

— გამარჯობა, ძმობილო, მიესალმა ალექსი.—შენ აქაური არ უნდა იყო, რა საქმესე დადისარ?

— ვაგიმარჯოს. მართლდს ამბობ, აქაური არა ვარ. მინდა შევისწავლო, რა მცენარეებია თქვენ ტყეში.

— ჰო, კაი საქმეა, უნახუსა ალექსიმ, თუძე კარვად კი ვერ გაიგო, რად უნდოდა ეს შესწავლა.—ეგ აბედი რაღათ გინდა?—მიუთითა ვეება აბედსე, რომელც ამ კაცს მოეწვეიტა.

— ეს აბედიც მჭირდება. ეს აბედი დიდი მტერიც ტყისა და ამიტომ, საცა ვნახავ, არ მინდა დავაუენო...

— მტერიო?..

— ჰო, მტერი, ეს ხეს აღზობს... აი, უუურე—და უცნობმა აიღო აბედი და ხელი დაჭკრა: მტვერი გამოცვინდა, რუსი ფერისა.—აი ეს მტვერი ამას თესლის მაკვირობას უწევს. თუ ხეს ჰატარა ჭრილობა აქვს, დაეცემა ზედ, ფესს მოიკიდებს და მშვიდობით—დაიღუნა ხე. აბერ, ხედავ იმ წიფელას? გამხმარა. ხედავ, ზედ რამდენა ასეთი სოკო... აბერ, ეტობა, ცუდით ჩამოუყენიათ კანი და ზედაც აბედი გახენილა.

მუხის ფოთოლი და ყვევილი.

ეს რომ ალექსიმ გაიგო, გულში რაღაც არ ესიამოვნა.

— ტყეში ხომ სხვაც ბევრია... გახმეს რა...—ესტიბარი არ გაიტყნა.

— დღეს ერთი გახმება, სვალ მუორე, და ხომ დაიღუნა და გადაშენდა ასეთი ღამასი ხეები?!

ბევრი აღარ ელანარაკა, გამობრუნდა და დაღონებულად წამოვიდა შინისკენ. გუთანხეც ხმა არ ამოიღო. ერთხელ ორთველა შემოსძახა, მაგრამ ხმა შუასე შეუწედა და განუძდა.

2.

წიფელს, მუსას, იფსს, თელას—ვეელას რაღაც ჭრილობა აქო ტანსე, ვველა ტირის, ტირის ცხარე ცრემლით, ჭრილობიდან მარგალიტის ნაკადულად გადმოდის ცრემლი და ეცემა ძირს, მიწასე, ეცემა ამწვანებულ და გადაღებულ ბაღახსე...

— რა გატირებს, მუსაე?

— რას მოსთქვამ, ქიხორა წიფელაე?

ეკითხებიან ბლასი, ბუსი, მსე-წვია, ხსიკი...

ვეელა შემფოთებულია ტეის ბუმბე-რახების ცრემლით... ვველა სწუსს...

— რას ტირიან ჩვენი მფარველები, მთისა და ბარის სიმშვენეორნი, ჩვენი მხარის სიამავენი?

— აგერ გახედეთ, გახედეთ იმ სმელ წიფელს. რა ამბავია? ნუთუ ვერ ხედავთ?

წარმოსთქვა მუსამ და მიუთითა სმელ წიფელსე. იქ აბედის ჯარი საშინელი ღრუჭით მათევენ იმხირებოდა, ამხადებდა თავისი მტკვრის ბურაცხელ ჯარს.

— ჩვენ კი ვველას ჭრილობა ვვაქვს, დავეცემა მტკვრი, მოკვედება აბედი—და მშვიდობით...

წარმოსთქვა წიფელამ და კვლად უფრო მეტი ცრემლი გადამოღვარა...

აბედის ჯარმა კი უფრო გადინარხარა, გადიკისკისა და საშინელი ორმოტრიალით შეესია ჭრილობიან ხეებს.. ნაჯდა მის ჭრილობაში... ჭრილობა სომ ეოველ ხეს ჰქონდა! მოედო მთელ ტეეს აბედის ჯარი, ჯაგანივით გაჩნდა ეოველ ხესე აბედი... ხეებმა დაიკვნესეს, დაიკმინეს... შეახმათ ფოთოლი, შეახმათ ტოტი, გაუჩნდათ ფულურო, დაუბერა ქარმა და

ჯახვლი.

მოსხებილ ვაკვაცებოვით დაეცნე ძირს... ილეწებოდა მათი ტოტები, შუა-შუა სკდებოდა ძირს დაცემული მათი ტანი... გულ-მოსაკლავი გმინვა-ღა იხმოდა მათი... ირგვლივ კი ტიროდა, ტიროდა ეველა... ტიროდა მხეწვია, ტიროდა შაშვი, კვრიტი, ქედანი, კოდალა... მათი ოჯახიც დაინგრა, გატიალდა...

სადღაა ამწვანებული ტყით შემოსილი მთის ფერდობი?! გვერანებულია და გატიალებული.. ძირს ჭურია დამძალი ხის ტოტები, დამძალი შორები.. იმასაც ერთის მხრიდან გაუნდა წყნელი, წამში გააქრო ირგვლივ ეოველიეუ... შავად გადარუჯული ფერფლი-ღა გამოიფურება...

თელა.

ახედის ჯარი კი სითსითებს, სითსითებს საძინლაღ...

მოსულან სოფლელები. სოკს შუა უნდა, სოკს სახლისთვის მასლა, სოკს ურძის ფერსო... შაკრამ სად არის ტეე? რა იქნა იგი?

დაღონებულები კასცქვრთან გადაშავებულ ფერდობს...

უცბად კანრიხსდა ცა, შავად შეიკრა შუბლი, ჩამობნელდა... წამოვიდა კოკისწირული წვიმა, ფერდობი დაღარა ნიაღვარმა და რუსრუსით ქვევით გამოქნდა. მოდის ნიაღვარი ზირდაზირ სოფლისკენ და იგი უფრო დიდდება, ემატება წვალდი ეოველი მხრიდან... წინ არაფერი ეღობება, არაფერი არ იჭერს... წინათ კი აქ ტეე იყო, იგი ნიაღვარს არ უშეებდა, თავისი ფესვებით იჭერდა, მიწაში ჰგზავნიდა... ახლა რაღამ დაიჭიროს? და ნიაღვარიც მოსკდა საუთითა და სათქით, მოლეკა მინდვრები, ჩამოიტანა ქვა და ღორღი, მოკლიჯა ღობეები, წალეკა ბოსტანი, გატიალა კენასი, რიეუ მიაუარა სეფ. დაიღუპა სოფლის ავლადიდება, სოფლის დოვლათი...

რა საძინელებია! განადგურებული სოფელი!.. მშვირდ
დაწინილი ხალხი!..

აბედის ჯარი კი ხითხითებს და ხითხითებს... მათი ნამო-
ქმედარია ეს უოფელიყუ...

და ამ აბედს ალექსიც რომ დაესძრა.

აბედის ჯარი ზეიმობს... ხარობს... სოფელი ტირის... გა-
ტიალდა სოფელი...

— ბიჭო, რასა ბორგავ, გაიდვიძე,
ბავრ ცისკარი ამოვიდა კიდევ...

და ალექსიმ კააჭეიტა თვალები, წა-
მობტა, აქეთ-იქით იცქირება...

— სოფელი ან დაინგრა?..

მამა გაკვირვებული უცქირის.

— რა სოფელი, ბიჭო, რას ამბობ?

მისვდა ალექსი, რომ სიხშირი ნახა,
საძინელი სიხშირი.

აბელი

3.

ალექსი ტოლ-ამხანაგებში ზის და უამბობს თავის სიხშირს და
იმ უცნობი კაცის ნაამბობს. ურჩევს ტოლებს: „წავიდეო ტეპში
და ვუწამლოთ ხეებს, თუ ჭრილობა აქვს რამეს, კირწვადი
წავუსვათ, აბედი მოვავროვოთ, დავწვათ.

ამხანაგები ჯერ ეოუძანობენ, მერე ნელ-ნელა ეთანხმებიან.

— მეც წავიციოთ, აბედი და სოკოები ხეს ძან აფუჭებ-
სო, წიგნში ეწერა;—სოქვა გვიმ.

— მამ მივდივართ,—სოქვა მტეცნედ ალექსიმ და შემო-
ბრუნდა...

— წავიდეო, წავიდეო,—წამოიძახა ბავშვთა ჯგუფმა...

მცირე ხნის შემდეგ მსად იყვნენ. საუზმეც თან მიტკინდათ.
გადასწვიტეს მთელი დღე ტეპში ეშუძავათ. კალთები, გოდ-

F 1929

რები მიქქანდათ. ვედროთი კირიც წაიღეს, რომ დაზიანებული სვებისთვის კირწყალი წახსვათ.

სიმღერითა და ჟივილ-სივილით შევიდენ ტექში. მათმა სმაურმა კახაბლისა ირცვლივ უოველივ.

— აბა, ბიჭებო, ჯერ ერთი თარგი მოვთაოთ... ეს ზატარა ფერდო, მერე სხვა, — განკარგულება გასცა ალექსიმ...

შეუდგენ ხაღისიან მუშაობას... აბედი და სოკო ბეგრი იყო ტექში. გულიანად კლეჯდენ, სვებსეც მიცოცავდენ, რომ არაფერი დარჩენოდათ, კადათებში და გოდრებში ჰურიდენ და ერთ ზატარა მოღსე აგროვებდენ. კაი ხანი მოუნდენ მუშაობას... აი, მოათავეს ზირველი თარგი...

— სძელი შემა, ბიჭო, სძელი შემა...

და მოარბენინეს შემაც... სამკან დაანთეს ცეცხლი. აბედი ბეგრი მოგროვდა. აზრილდა ცეცხლი და დაიწყო ტაკცატკუცი. აბედს ჯერ არ ედებოდა, მაგრამ როცა ცოტა შეშრა, იცოცხლეთ, რომ ისიც აკუსკუსდა... ეველა თვალგაბრწუნიებული უცქეროდა...

— მან სიხმარი კი გინახავს, ალექსი, მან...

— მერე, სომ იცით, შეც ჩავათაღე იმ დღეს სვებს ქერქი, — ახლად გამოტედა ალექსი...

— ერთი ამას უეერე!

— ამით გამოიხეიდე დანამბული, კანა?

— ხეს, მძაო, ისე უნდა გაკუფთხილდეთ, როგორც თვალის ჩინს, — დაუმტა კვლავ ალექსიმ...

— აბა ახლა შეარე თარგსაც შეუდგეთ, — მოაგონა ბეჯითმა ზაულემ და კვლავ მხიარულად შეუდგენ თავის ახალ საქმეს.

პირველი მანისი

გაზაფხული ტურფა
არემარეს უწყერს,
წითელ ვეკვილებით
გამბრჯუვებს უძღერს!..

ვეკლა ხარობს, ღაღობს
ზირველი მანით...
მოდის მუშა-გლეხი
საერთო ხალისით...

გვერდს უმშვენებს კოსტად
ჩაქუნი, ნამგალი...
გუგუნებს მუსიკა,
მხის სსივით დახოურადი.

მოდის რაზმი დროპით,
წითელი თაობა...
რა ტურფაა ირველივ
ეს სანახაობა!

შრომის ჭიმნი გრკვინავს,
მიწას ასანხარებს,
სხვა ქვეუნის მშრომელებს
ურევს შუების წარებს...

დღეს ასე შეიმობს
წითელი ბისი,
დღეს ასე გალაღდა
ზირველი მანისი!..

ტურფა გაზაფხული
არემარეს დასწყერს,
დიად ზირველ მანისს
გამბრჯუვებს დამღერს:

ვაძა გაზაფხულისა,
ვაძა ზირველ მანისს,
ვაძა ქვეუნის მშრომელთ,
კიდევ შევხვდეთ გაისს!..

რევაზ გაბიჩვაძე.

ყოჩაღი ტიტოკო.

— ცეცხლია, სასმარი, გვიშველეთ! — მოესმა ტიტოკოს ერთ საღამოს სემო სართულიდან, როდესაც ის, სკოლიდან დაბრუნდა და კაკუვთილებს ამზადებდა.

ძოელი ესო ფეხზე დადგა.

მესობლის ბავშვს ლამფისთვის, რომელიც რილასთვისაც აერთო მის დედას, ხელი წამოეკრა, ლამფა მკვიდიდან იატაკზე დავარდნილიყო, კატესილიყო და გადმოვვრილ ნავთს ალი მოდებოდა...

ვევლა დაიბნა შიშისაგან, ზოგი ქუჩაში გავარდა, ზოგი ცეცხლის მქრობელ რაზმს უძახდა ტელეფონით; ისმოდა წივილ-კივილი...

„დღევანდელი ბავში არის კომუნის ევაზილი, ზიონერი ევალაფერი უნდა იეოს სამკაღლითო, კეთილშობილი, ფექიზი, ზირდაზირი და გაბედული — დასწივლა ეურში ტიტოკოს, გასხსენდა, რასაც მას ასწავლიდენ სკოლაში, კოლექტივში, რასაც ის კითხულობდა საბავშვო ჟურნალებში, წიგნებში — და შევარდა აღმოდებულ ოთახში, სადაც წუაღს ასსამდენ მესობლები და მანც ვერ აქრობდენ ცეცხლს...“

— საბადი ან ქეჩა არა გაქეთ? — იკითხა მან.

— არა, — მიუგო დიასახლისმა.

ცეცხლი თანდათან ძლიერდებოდა.

მაძინ სწრაფად მოისასწა ტიტეომ, დაავლო ხელი სარეცელსე საბანს და გადაასურა ცეცხლს, რომელიც ჯერ კიდევ არ იყო ეველებან მოდებული.

მესხანძრეთა რა ხში რომ მოგრიდლდა ავტომობილებით და თითბრის ბრწყვილა ქუდებით ავიდენ სუკით ცულებით, რკინის კეტებით და წვრბქვებით ხელში, ხანძარი უგვე ჩამქრალი იყო, ტიტეო ამუხად იღვა განსე და ილიძებოდა.

— უოხად, ზიონერო, უოხად! — წამოიძახა რა ხმის უფროსმა, როცა გაიგო ტიტეოს მოხერხება, და თავსე ხელი გადაუსვა ალერსით. — უოველ ასეთ განაბედ საქმეებში იუაჟ მუდამ მზად, — დაატანა მანვე.

— მზად ვარ მარად! — მარჯვენა ხელის მადლა აწევით მიუგო ტიტეომ.

ოთახის დიასახლისი მადლობას ეუბნებოდა, ესევიდა მას, მდგმურები განარებულნი იყვნენ და ქებას ასხავდენ, რომ მისმა გაბედულებამ და მოხერხებამ შეიძლება მთელი სახლიც კი გადაარჩინა დაწვას...

ტიტეო სიამით ილიძებოდა...

ს. ერთაწმინდელი.

გავითა საერთაშორისო კვირეული.

ბავშებო, ისმინეთ! ამ წლის 15-დან 22 მანამდე ხვეწს კავშირში და მთელ ქვეყნიერებაზე მუშათა და ვლესთა ბავშები კომკავშირის და კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით ატარებენ თავის ბავშთა კვირეულს.

რას აკეთებენ ამ კვირაში ბავშები?

ისინი ივრებიან და აწუბუნებენ დემონსტრაციებს (კამოსვლებს ქუჩებში) თავიანთი რიგების დახმარებლად, აუენებენ ღოზუნგებს, მოთხავენებს, რომლისთვისაც ისინი იბრძვიან და ავრთვეთ თავის ორგანიზაციაში აბამენ ახალ წევრებს.

იმ ქვეყნებში, სადაც ჯერ კიდევ ბატონობენ ბურჟუაზია და მემამულეები, ისინი ეოველნიანად ცდილობენ ებრძოლონ ზიანებორგანიზაციას და ხელი შეუხლონ ბავშთა საერთაშორისო კვირეულის ჩატარებას.

ისინი ბავშებს არ ამლევენ შეკრების საშუალებას, ავსავენან მათ წინააღმდეგ ზოლიციელებს, რომლებიც ხშირად სცემენ და ატუსაღებენ პატარა მებრძოლებს.

საფრანგეთში ამ რამოდენიმე ხნის წინათ დაატუსაღეს ფეიქრის შვილი, 11 წლის ანდრე ობენი. მას 10 წლის ციხე გადაუწვევითეს იმიტომ, რომ ის ავრცელებდა კომუნისტურ ჟურნალს.

მიუხედავად ასეთი დევნისა, ასეთი ცუდი მდგომარეობისა, მუშთა და გლეხთა ბავშვები სხსღვარვარეთ დიდი წარმატებით ატარებენ ბავშთა საერთაშორისო კვირეულს. ამით ისინი ითვალისწინებენ, რა ამოცანები უდგათ მათ მსხლობელი ხანის მუშაობაში და როგორ უნდა დაეხმარონ თავიანთ უფროს ამხანაგებს — კომუნისტებს და კომკავშირელებს — რეჟოლუციონურ ბრძოლაში.

კავშირჯოს ბავშთა საერთაშორისო კვირეულს — ბრძოლის და შრომის დღეს.

შანი.

გაზაფხული.

გაზაფხულდა, გაზაფხულდა,
 აბიბინდა მთა და ველი;
 ტურფად ჭეჭავის არემბრე
 საბაშური, სახატრელი.
 ბაღში უკვე გადიშალა
 უკავილები ათასფერი,
 უოველ დილით ზირს უკოცნის
 მათ ცვარ-ნაში სეციური.
 სეც ფოთლებით შეიმოსა,
 სამთრისაგან კარინდული,
 მხის სსივებმა გაუშთელა
 კატიტვლებულს გულის წულული.
 მთის კალთასე მწეუმის სელში
 არაკრაკდა სალაბური,
 და წვრიალით მონაზარდობს
 ხმა ტკბილი, ხმა საბაშური.
 ჭეჭავის ვარდი, ჭეჭავის ია,
 დაჭკალობებს თავს ბუღბული,
 მთელი საღისი მას შეჰსარის,
 რომ მოვიდა გაზაფხული.

ნიკანდრო ბ.

ტინგ-პინგ და კალიან შავი კნუტი

ცხადი იყო, რომ ნამდვილი კნუტის კნავილი იყო: „მიაუ, მიაუ“ — ისმოდა ხმა.

ტინგ-პინგ ძალიან ბევრიად არ კითხულობდა და იმიტომ ვაიგონა კნუტის კნავილი. ტინგ-პინგის გვერდით მჯდომ ლაო-ესსაც მოესმა, მაგრამ ვაიცინა და ისევ შეუღბა გაკვეთილის ხმაძალა სწავლას. ჩინეთში ეკვლა ბავში ხმაძალა სწავლობს თავის გაკვეთილებს, და ლაო-ესს ძეტი აღარაფერი გაუგონია.

ტინგ-პინგ დარწმუნებული იყო, რომ აქ სადღაც, კლასში უნათოდ კნაოდა ზატარა კნუტი. წიგნი ისე ეჭირა სკელში, ვითომ კითხულობდა, ნამდვილად კი კნუტს უგდებდა უურს. „მიაუ“ — დაიკნავლა ისევ კნუტმა. მერე რა საცოდავად კნაოდა!

ტინგ-პინგმა წიგნის შემოდან შეხედა მასწავლებელს, მაგრამ მასწავლებელი ძალიან ბებერი და ცოტათი ურუც იყო, იჯდა თავის ზატარა მაგიდასთან და ჩაის სვამდა.

აბა, წარმოიდგინეთ: მასწავლებელი გაკვეთილის დროს ჩაის სვამდა.

ჯაო-ში ძალიან კარგი მასწავლებელი იყო. მაგრამ ის ჩინელი მასწავლებელი იყო. მაგიდაზე მის წინ ვოკულები იდგა ცხელი ჩაით სხვსე წითელი ჩაიდან, იმიტომ რომ ძველი ჩინეთის სკოლებში სწულიად სამართლიანად მიანხიათ, რომ მასწავლებელმა გაკვეთილის დროს სვას ჩაი, თუ სურს.

სანამ ტინგ-პინგი უცქეროდა მას, ჯაო-შიმ ასწია თავისი ჩაიდან და დიდი კრძელი ვლუპით მოსვა ჩაი ზირდანირ ჩაიდნის ცხვირიდან. მერე ძალიან ხმაძალა წარმოსთქვა: „ჰმ, ჰმ“ და ზირდანირ ტინგ-პინგს შეხედა.

გაკონა თუ არა ჯაო-შიმ კნუტის კნავილი? არა, რა-
საკვირველია, არაფერი არ გაუგონია, რადგან სთქვა:

— ტინგ-ზინგ, გაკვეთილი უკვე ისწავლე? აბა მოდი აქ,
მიხსნაო.

ჩინეთის სკოლებში ბევრი ჰატარა ბიჭი სწავლობს და
უკვლავ იხეზირებს მთელ თავის წიგნს, როდესაც სწავლობენ
უკვლავი ერთად და ხმაძაღლა ღანაზრკობენ. ჩინეთში მასწავ-
ლებელს უკვლავსე უფრო ის მოწაფე უკვარს, რომელიც უკვ-
ლავსე ხმაძაღლა ღანაზრკობს.

ტინგ-ზინგ ეოკვლავის ძალიან ხმა-
ძაღლა სწავლობდა, ამიტომაც ასე
მასწავლებელმა იუქრა, გაკვეთილი
უკვე უსწავლიაო. როდი იცოდა, რომ
ტინგ-ზინგს გაკვეთილსე სრულიადაც
არ უფიქრია, რომ ის სულ კატის
კნუტის კნავილს უკვებდა ეურს. რო-
დესაც ჯაო-შიმ დაუხსა, ტინგ-ზინგ
სწრაფად ადგა და მივიდა მასწავლებ-
ლის მაგიდასთან, დანარჩენი ბავშვები
კი განაგრძობდენ ხმაძაღლა კითხვას.

ამ სკოლაში ბავშვები ისეთ ძაღლ სკამებსე ისხდენ, რომ
უკვლავსე უფროს ბიჭსაც არ შეუძლო ფეხებით იატაკს დასწვდო-
მოდა. ეოკვლი ბავშვის წინ იდგა ჰატარა ხის მაგიდა, და ეო-
კვლ მაგიდასე იდგა წიგნი. სწავლის დროს ბავშვებს ხელები
სახელოებში ჰქონდათ ხმაძაღლი, რომ თბილად ჰქონოდათ.

ტინგ-ზინგი გაჩერდა მასწავლებლის წინ, რომელიც მუ-
ძაღლებულ ადგილას იჯდა მაგიდასთან, და მდნაღლი სალაში
მისცა, მერე მისცა ჯაო-შის წიგნი და მიუბრუნა ზურგი.
ასეთი ხეულებმა არსებობს ჩინეთის სასწავლებლებში: როდესაც
ბავშვს უნდა გაკვეთილი უთხრას მასწავლებელს, ზურგი უნდა

მიაქციოს მას. ჯაბა-შიმ უთხრა: „ბეი შუ“, ეს ნიშნავს: „აბა, სთქვი შენი გაკვეთილი“. და ტინგ-ზინგმაც დაიწყო. მისი ლაპარაკი სასაცილო სიმღერას მიაგავდა. რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, მადლი • სმით კაბშულად მღეროდა სიტყვებს. ტინგ-ზინგ ჩქარა ლაპარაკობდა და სრულიად არ აკეთებდა შეცდომებს, მაგრამ უცებ ისევ შემოესმა კატის გნავილი.

ნუთუ მასწავლებელს არ ესმის? ტინგ-ზინგმა გადახედა მხრებს სემოდან თავის მასწავლებელს, მაგრამ ჯაბა-შის თვალები დაესუჭა, თითქოს სმინავსო. ტინგ-ზინგმა გადახედა სხვა ბავშვებს. სოკმა გაოცანა კნუტის ხმა და თავის წიგნებს ამოეფარნ, რომ სიცილი დაეფარათ. ნეტა სად უნდა ეოფილიყო კნუტი? დიდი სის კარები მაგრად იყო მიხურული. ფანჯარა არსად არ იყო გაღებული. სკოლის ეველა ფანჯარა ქაღალდისაგან იყო გაკეთებული და ცუდ დარბი მასწავლებელი სრულიად არ ადებდა მათ. სასწავლებელში არ იყო არც ერთი კანჯინა. მამ სად უნდა ეოფილიყო კნუტი?

ტინგ-ზინგ ისე ჩაფიქრდა, რომ სულ დაანება თავი ლაპარაკს. მერე როგორ შეერთა, როდესაც მასწავლებელს გაეღვიძა და უთხრა:

— აბა, ტინგ-ზინგ, რათ დაჩუმიდი?

ჯაბა-ში ძალიან გაჯავრებული კამოიურებოდა და ისევ მოსვა ერთი ელუბი ჩაი თავისი წითელი ჩაიდნიდან.

ტინგ-ზინგ შემინდა, მაგრამ ხომ არ შეეძლო ეამნა ჯაბა-შისათვის კნუტის აძბავი. ამიტომ მან უთხრა:

— ჯაბა-ში, მე ძალიან ცუდი მოწაფე ვარ. თუ შეიძლება, მიბოძე ხეში წიგნი, რომ კიდევ ვისწავლო გაკვეთილი. მე საძაგელი ბიჭი ვარ.

ჯაბა-შიმ უთხრა:

— წაიდე, ბიჭიკო, წიგნი და კარგად დაისწავლე გაკვეთილი. ძალიან ვწუხვარ, რომ შენ ასეთი ცუდი ბიჭი ხარ.

ტინგ-პინგმა გამოართვა წიგნი და წავიდა თავის ადგილას. ბიჭები განხატობდნენ თავისი გაკვეთილების მღერას, მაგრამ უუურებდნენ თავის ადგილას მიძვალ ტინგ-პინგს და ერთმა ბიჭმა კიდევაც მიუძღერა: „კატამ მოკვწრა ზირიდან გაკვეთილი, განა? რა სუფლელი ბიჭი ხარ, რომ ამდენს ფიქრობ კატის კნავილსე. აბა, რა გენადლეება შენ კნუტი!“

წმ

(四)

順時 歸降 日 人 之 俄 將 名 市 左 布 魯 氏
 於 前 回 國 時 法 人 稱 爲 烈 將 曾 聯 同 多
 人 購 一 寶 劍 送 之 以 表 其 烈 云 今 俄 廷
 訪 悉 市 左 氏 於 降 日 之 事 然 屬 有 私 故
 俄 廷 戒 飾 他 不 得 領 法 人 贈 劍 之 寶 云

ჩინური ნაწერი.

ტინგ-პინგს უნდოდა კნუტის ნახვა, რომ გაეგო, რა აწუსებდა და რისთვის კნადა. გაკვეთილების სწავლას ვერ ასერსებდა. უურს უგდებდა კნუტის წამუტუნს და ფიქრობდა, როგორ მიძველებოდა.

ოქროს სსიემა შეახათა ფანჯრიდან ქალღღის ნახურეტი და ტინგ-პინგის ზაწია მავიდას დაადგა. ამან დაავიწვა ცოტა ხანს ტინგ-პინგს კნუტი. გაძალა წიგნი და ისეკ შეეცადა გაკვეთილთს სწავლას. ეს წიგნი ხეენ უსათუოდ სსსაცილოდ მოკვეჩვენებოდა: დასწეისი სწორედ ბოლოში იყო და სტრიქო-

ნები ქვევიდან ზვეით ადიოდა და არა ისე, როგორც ხეენ წიგნებშია. მაგრამ ტინგ-პინგ ჩინელი იყო და, რასაკვირველია, სწავლობდა ჩინურ წიგნს და ჩინური წიგნები ხომ ვველა ასე იკითხება.

ტინგ-პინგ სრულიად ვერ სწავლობდა გაკვეთილს. მან ამოიღო თავისი ზატარა, რკვადლი ქუდი და ათამაშებდა ხელში ქუდის წითელ ღილს, რომელიც მალლა ჰქონდა დაკერებული. ის უუურებდა თავის ასალ ფესსაცილებს, რომელიც დედამ შეუკრა მას ლამაზი ცისფერი ნაჭრისაგან. მაგრამ ერთადერთი მისი ფიქრი კნუტი იყო. ფიქრობდა, სად უნდა ეოფილიყო ასლა ის.

— ნეტა როდის იქნება დასვენება, რომ შემეძლოს თავისუფლად მისი მოძებნა, — ფიქრობდა ტინგ-პინგ, — იქნება

— ჯაბა-ში, ჯერ კიდევ არ მისწავლია გაკვეთილი. ძალიან საჭირო რამ უნდა გიხსრათ, ჯაბა-ში.

— აბა, რა, რა უნდა მოხსრათ?— ჰკითხა ჯაბა-შიმ.

ტინგ-ზინგმა უამბო კნუტის აშბავი, რომ აქ სადღაც დიდხანია კნავის, ეტეობა, რაღაც უტკენია და ფუ-ლენი ფიქრობს, აქ იატაკს ქვეშ არისო.

მაშინ ჯაბა-შიმ, რომელიც ცდილობდა ძალიან შეაფრად სწვენებოდა ბავშუს, სთქვა:

— მაშ მოვნახოთ. ის თვითონაც მივიდა ტინგ-ზინგის მაგიდასთან და დაესმარა იატაკიდან დიდი ფიცრის ალებას.

ფიცრის ქვეშ მავს სიბნელეში მწვანე ვარსკვლავით გამოანათა ორმა თვალმა. შემდეგ იქიდან ამოძვრა ზაწია მავი კნუტი, ამოცოცდა და მივიდა ტინგ-ზინგის ფეხებთან. ბიჭები იმ წამსვე ეველანი შეგროვდნენ კნუტის სანახავად. ტინგ-ზინგს კი ისე გაესარდა, რომ კინაღამ ატირდა.

შემდეგ ჯაბა-შიმ გაუღიმა ტინგ-ზინგს და უთხრა:

— ეს გაკვეთილია, რომელიც დღეს შენ ისწავლე, ტინგ-ზინგ. უბედურების დროს დახმარება ბევრი გაკვეთილის სწავლას სჯობია. აბა, ბიჭიყოებო, ახლა კი შეუდგეთ ისევ საქმეს. ტინგ-ზინგ, ახლა შენ ბეჯითად უნდა ისწავლო. კნუტი აქ ითამაშებს, სანამ სწავლა გათავდება, და მერე კი შევიძლია მის წაიყვანო.

ამის შემდეგ ჯაბა-ში დაბრუნდა თავის მაგიდასთან და ისევ მოსვა უფრო დიდი ელუზი ჩაი, ტინგ-ზინგი კი ისე ბედნიერად გრძობდა თავს, რომ ეველა ბიჭსე უკეთ დაისწავლა თავისი გაკვეთილი.

გაზაფხულის შეშოქმელება

მუშის სიმღერა პირველ მაისზე.

გ ა ზ ა ფ ხ უ ლ ი .

როგორც დაკრავს დილის ეამი
და დადგება კვლავ დაისი,
მე მაშინვე მაგონდება
საყვარელი სულ მაისი.

დღეს პირველი მაისია,
საუცხოვოდ წითლად ელავს,
დროშები და ხალხის ჯგუფი
მიდის-მოდის და თან ლელავს.

ქალაქიც სულ მოკაზმულა,
ხალხიც მიდის უთვალავი,
და ამაზე ჩვენი მტერი
ბრაზობს, არის მეტად ავი.

აკაკი გოცირიძე

გაზაფხულდა, გაზაფხულდა,
ალაღანდა ვინდორ-ველი.
მთა და ბარში გაღმწალა
ყვავილები ათასფერი.

ფრინველებიც კი მოფრინდენ,
მოგვილოცეს გაზაფხული,
ქიქიკოთა გადმოგვძახეს:
„გაზაფხული, გაზაფხული“.

აგერ გლეხმაც გაიღვიძა,
გადაბარა მინდორ-ველი,
გაიძახის: „ჭერი, ჰერი,
გადამწვანდა ტყე და ველი!“

გ ა ზ ა ფ ხ უ ლ ი .

პ ი ო ნ ე რ ე ბ ი .

ბუკით, დოლით, ძმობის დროშით
და წითელი ყელსახვევით
მიმოდიან ყველგან რწმენით,
აქეთ-იქით, ზევით-ქვევით.

მულამ ისმის მათგან ეს ხმა:
„მზად ვართ მზად, მზად ვართ მზად
ტანჯულების დასაცავად,
მშრომელების დასაფარად!“

თან მომავლის იმედები
წითელ დროშას მალა სწევენ,
მტკიცე ფიცით, ლენინის გზით
წინ მიჰქრიან, მიიწევენ.

გრიგოლ ჩიქვილაძე.

გაზაფხული როცა დადგა,
აყვავა მინდორ-ველი,
და ჩიტებიც ქიქიკობენ:
„გაზაფხულო, მოდი, გელი“.

ბუჩქში ია ამოსულა,
სხვა ყვავილებს ეგებება,
და ნიავი ცელქი, ნაზი
იმ ყვავილებს თავს ევლება.

ნიკუში ბახტაძე.

გ ა ზ ა ფ ხ უ ლ ი .

წაიდა უკვე ზამთარი,
და დადგა გაზაფხულია,
სახე უკინის ყველასა
და ყველგან სიხარულია.

ენძელამ თავი ამოჰყო,
ამოაწათა იამაც,
და ყურთასმენა დაგვიტყობ
ბულბულის ტიფ-ტიფავაც.

გაბრიელ ჯაბუშაური.

მერცხლების სასამართლო.

გაზაფხულდა, მთელი მიდამო გამოცოცხლდა. მინდვრები ათასფრად აფერადდნენ, ცაში ახალმოსული ჩიტების ქვივლ-ხივილი გაისმოდა. ზოგი ჩიტი ბუდეს აგებდა, ზოგი ძველს ასწორებდა. თბილი ქვეყნებიდან თანდათანობით ემატებოდა ჩიტები. ორმა მერცხალმა მზიარულად შეჰკრა კამარა და ისარივით წავიდნენ თავიანთი ძველი ბუდისკენ. მაგრამ ბუდეში უცხო სტუმრები დახედნენ მათ. ეს არაფრად ესიამოვნათ და გულადად წავიდნენ ბუდისკენ. მათ შიში არ სჩვევიათ. გულაძეები მთელ მერცხლებში გამოჩენილი არიან, როგორც კარგი მეომრები. მათ მოამზადეს თავიანთი ნისკარტები საომრად და ერთხმად დაივირეს:

— ეი, თქვენ, ვინა ხართ, რომ ჩვენ ბუდეში ბატონივით შებრძანებულხართ?

— როგორ თუ თქვენ ბუდეში? ჩვენ შევასწორეთ და თქვენ კი თქვენ ბუდეს ეძახით? — უპასუხეს შიგ მყოფებმა.

— გარეთ გამოდით, თორემ ბუდეს თავზე ჩამოვაქცევთ.

შიგ მყოფებს შეეშინდათ და გარეთ გამოვიდნენ. გამოვიდნენ თუ არა, ეცნენ გულაძეები. დიდი ომი გაჩაღდა. გულაძეების მტრებს სისხლი თჭრიალით გადმოსდიოდათ. ამ დროს მოფრინდნენ სხვა მერცხლები და ორი გვარეულობა გააშველეს.

მეორე დღეს ამ ორი გვარის გასამართლება მოხდა და მთავარმა მოსამართლეებმა ასეთი განაჩენი გამოიტანეს:

„ორ გვარეულობას მოუვიდა ჩხუბი ბუდეზე. გულაძეებს, როგორც ნამდვილ სახლისპატრონებს, დარჩეს სახლი, ზოლო ბედურაძეები, როგორც სხვისი სახლის მისამკუთრებლები, დაისაჯონ ჩვენი წრიდან ერთი თვით განდევნით“.

გულაძეები დიდი ზეიმით წავიდნენ ბუდისაკენ.

მე-21 შრ. სკ. მოწაფე. ა. ძიძიგური.

ესკიმოსების ცხოვრებიდან.

არის ისეთი ქვეყანა, სადაც ძალიან ხანგრძლივი ზამთარია. ეს ქვეყანა არის ესკიმოსების სამფლობელო. მისი ბუნება ლარიბია, ის მთელი წელი თოვლითა და ყინულითაა დაფარული, გარდა ზაფხულისა. ზაფხულში კლდეები მწვანე ხავსით იმოსება. აქ ცხოვრობენ ესკიმოსები; ესენი არიან დაბალი ტანისა, თავი დიდი აქვთ, თვალები პატარა, თმა — ჯაგარისებური. ესკიმოსები ზამთრობით ცხოვრობენ ყინულის ქოხებში, რომელსაც ასე აშენებენ: გაყინულ თოვლს დასჭრიან და ააშენებენ ქოხებს; სარკმელად დაატანენ ყინულის ნაქერს. ესკიმოსები მისდევენ ნადირობას, რომლითაც იძენენ საკვებს და ტანსაცმელს. ნადირობენ თევზის ძელის მშვილდ-ისრებით და შუბებით.

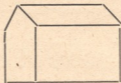
ესკიმოსებს აცვიათ ნადირის ტყავები, რომელსაც ასე ჰყვარავენ: ნადირს ტყავს ვააცილიან, ძარღვებს დაპგრებენ ლარებად, თევზის ძელს ხმარობენ სადგისად. ნადირის ტყავს დასჩხვლეტენ ძელით და გაუყრიან დავრებილ ძარღვებს. სანათურებად სელაპის ქონს ხმარობენ. ესკიმოს ქალს და ვაეს ერთნაირად აცვიათ. ცხენის მაგიფრობას მათ ძალეები უწევენ.

თულავის I ცხრაწლედის მეორე „ა“ ჯგუფის მოწაფე შოთა ბაღაშვილი, 9 წლისა.

აგოცანა წუმწუმეზე

I

ეს სახლი შედგენილია წუმწუმეზეგან. აბა სცადეთ, ორი წუმწუმის ალებით მოაბრუნოთ ის მეორე გვერდით თქვენსკენ.

II

ამ შეიღ ოთხკუთხედში შეიღი წუმწუმეა; გადააწყეთ ისე, რომ გამოგივიდეს ოთხი ოთხკუთხედი.

III

ამ ორი ქიქიდან ისე უნდა გადააწყოთ ექვსი წუმწუმე, რომ სახლი გამოგივიდეს.

1927 წ.

გ ა მ ო დ ის

საუბნელო დასურათებული ჟურნალები:

მცირეწლოვ. „ნაკადული“ წლი-
თელი მე-XXIII წ.

მოსრდილ. „პიონერი“ ორკვი-
რული II წ.

ხელის მოწერა მიიღება წლით და ნახევარი წლით.

გადაგზავნით { „ნაკადული“ — ერთი წლით—3 მ. 50 კ.
ნახევარი წლით—2 მ.
„პიონერი“ — ერთი წლით—5 მ.
ნახევარი წლით—3 მ.

ცალკე ნომერი { „ნაკადული“ — 35 კაპ.
„პიონერი“ — 25 კაპ.

მისამართი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი, № 23, სახელგამი (მესამე
სართული). „ნაკადული“ და „პიონერი“ რედაქცია.
ელსმენი—23—16

რედაქტორი—ხარედაქციო კოლეგია.
გამომცემელი—სახელგამი.

